

til at fremsætte bemærkninger. Herefter træffer retten afgørelse.

Stk. 2 svarer med redaktionelle ændringer til den gældende § 357, stk. 2, 2. pkt., idet 1. pkt. foreslås flyttet til § 351, stk. 4. Bestemmelsen angår formalitetsindsigelse, som ønskes fremsat efter indleveringen af svarskriftet. Hvis en formalitetsindsigelse skal tages i betragtning af retten af egen drift, er præklusionsreglen uden betydning. Der er ikke fundet behov for at gentage den gældende regels udtrykkelige forhold herom.

Stk. 3 er ny. Bestemmelsen angår anmodninger om bevisførelse, der forlænger sagsbehandlingstiden væsentligt. Det foreslås, at der for sådanne anmodninger indtræder præklusion ved afslutningen af det forberedende møde efter § 353 eller i mangel heraf 4 uger efter rettens meddelelse om, at der ikke afholdes et § 353-møde.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 353, stk. 4, der netop fastslår, at anmodninger om bevisførelse, der forlænger sagsbehandlingstiden væsentligt, skal fremsættes senest i det forberedende møde eller i mangel heraf senest 4 uger efter rettens meddelelse om, at der ikke skal holdes et forberedende møde.

Til bevisførelse, der forlænger sagsbehandlingstiden væsentligt, henregnes ikke alene bevisførelse, der i sig selv tager lang tid (eksempelvis syn og skøn eller (mere omfattende) opfordringer til en part om at meddele faktiske oplysninger), men også bevisførelse, som giver modparten en rimelig anledning til at anmode om yderligere bevisførelse, hvis denne yderligere bevisførelse vil være tidskrævende.

Det bemærkes, at der med udtrykket »rettens meddelelse om, at der ikke skal holdes et forberedende møde« sigtes til en udtrykkelig meddelelse herom. Hvis retten f.eks. af særlige grunde umiddelbart efter modtagelsen af svarskriftet pålægger en part at indlevere et processkrift om et nærmere angivet spørgsmål, jf. det foreslåede § 355, stk. 2, og bemærkningerne hertil, er det ikke nødvendigvis udtryk for, at der ikke skal holdes et forberedende møde.

Stk. 4 er også ny. Bestemmelsen angår anmodninger om inddragelse af nye påstande, anbringender og beviser, der vedrører et spørgsmål, med hensyn til hvilket retten i medfør af det foreslåede § 355, stk. 2, har pålagt en part at indlevere et processkrift. Det foreslås, at der for sådanne anmodninger indtræder præklusion ved udløbet af fristen for indlevering af det pågældende processkrift.

I modsætning til udeblivelsesvirkning, der kun kan indtræde, hvis det udtrykkeligt fremgår af pålægget,

indtræder præklusionsvirkning automatisk, uanset om retten har advaret herom. Præklusionsvirkning bør anses som den primære sanktion, men udeblivelsesvirkning kan anvendes, hvis retten finder, at der er anledning dertil.

For både stk. 2, 3 og 4 gælder, at en part under visse betingelser kan få rettens tilladelse til at fremsætte nyt processtof, selv om der er indtrådt præklusion. Dette følger af henvisningen til stk. 1, der igen henviser til stk. 6 og 7.

Stk. 5 bygger på det gældende § 356 a, stk. 3, med den ændring, at reglen også omfatter sammenfattende processkrifter. Endelige påstandsdokumenter og sammenfattende processkrifter indleveres efter forberedelsens slutning, dvs. på et tidspunkt, hvor der allerede er indtrådt præklusion efter den almindelige regel i stk. 1.

Stk. 5 har imidlertid den selvstændige betydning i forhold til den almindelige regel i stk. 1, at hvis en part i et endeligt påstandsdokument eller et sammenfattende påstandsdokument har udeladt tidligere angivne påstande, anbringender eller beviser, vil de pågældende påstande, anbringender og beviser blive betragtet som nyt processtof, hvis parten fortryder og vil genfremsætte en påstand eller et anbringende eller på ny angive et bevis.

Stk. 6 viderefører med redaktionelle ændringer de gældende betingelser for tilladelse til at fremkomme med nyt processtof efter indtrådt præklusion, jf. det gældende § 363, stk. 1.

Betingelserne er ens for alle de situationer, der er nævnt i stk. 1-5. Anvendelsen af betingelserne er imidlertid ikke nødvendigvis identisk i de fem situationer.

Navnlig kan der kun helt undtagelsesvis blive tale om at fremkomme med nyt processtof, efter at der er indleveret et endeligt påstandsdokument eller sammenfattende processkrift. At udarbejde et endeligt påstandsdokument eller sammenfattende processkrift forudsætter en gennemarbejdning af sagen, og parten bør derfor i den forbindelse blive opmærksom på eventuelt nyt processtof, som ønskes inddraget i sagen.

Bestemmelsen er ligesom de gældende præklusionsregler udformet på den måde, at retten kan tillade en part at fremkomme med det nye processtof, når en eller flere af betingelserne i nr. 1-3 er opfyldt. Forudsat at en eller flere af betingelserne er opfyldt, vil der ofte være tale om en samlet vurdering, hvori også mere generelt indgår tidspunktet for anmodningen, og om parten kunne være fremkommet med anmodningen på et tidligere tidspunkt. Er ingen af betingelserne